

Schriftelijke politieke vraag

Artikel 4.1 van het Reglement van orde van de gemeenteraad van Maashorst 2026

Zaaknummer: **32640-2026**

Schriftelijke vraag aan ☒ het college van burgemeester en wethouders ☐ de burgemeester

Onderwerp: Wegvallen extra netcapaciteit station Uden per 1-7-2026

Per 1 januari 2026 heeft de Autoriteit Consument en Markt (ACM) een nieuw landelijk prioriteringskader vastgesteld voor de verdeling van schaarse ruimte op het elektriciteitsnet. Dit kader bepaalt wie voorrang krijgt bij nieuwe of zwaardere aansluitingen op het stroomnet, op het moment dat er onvoldoende capaciteit beschikbaar is.

Dit nieuwe systeem geldt sinds 1 januari 2026 al voor grootverbruikers (zoals bedrijven en grote instellingen) en gaat vanaf 1 juli 2026 ook gelden voor kleinverbruikers, waaronder huishoudens, het midden- en kleinbedrijf en woningbouwprojecten.

Concreet betekent dit dat vanaf 1 juli 2026 vrijwel alle nieuwe aanvragen voor een aansluiting of verzwaring op een wachtlijst terechtkomen. Vervolgens wordt beschikbare capaciteit verdeeld op basis van maatschappelijke prioriteit, volgens landelijke regels. Daarbij wordt geen onderscheid meer gemaakt tussen grote en kleine aansluitingen.

Op zichzelf vormt dit al een grote uitdaging voor gemeenten, omdat woningbouwprojecten niet langer automatisch voorrang krijgen. Maar, ons bereiken signalen dat voor de gemeente Maashorst er nog urgentere problemen spelen. Netbeheerder Enexis heeft namelijk aangegeven dat voor een aantal delen van het elektriciteitsnet – waaronder het onderstation Uden, waar waarschijnlijk de gehele gemeente onder valt – er vanaf 1 juli 2026 **geen** extra capaciteit meer is. Dit zou betekenen dat er vanaf 1 juli 2026 feitelijk géén ruimte meer beschikbaar is voor nieuwe aansluitingen of het uitbreiden van bestaande aansluitingen.¹

In de praktijk houdt dit volgens ons in dat nieuwe woningen, bedrijfspanden, scholen, zorginstellingen en andere ontwikkelingen niet meer aangesloten kunnen worden op het elektriciteitsnet. Ook bestaande aansluitingen kunnen niet worden verzwakt. Daarmee dreigt een situatie te ontstaan waarin ruimtelijke ontwikkelingen en economische groei in onze gemeente stil komen te liggen.

Het is belangrijk om te benadrukken dat deze situatie niet wordt veroorzaakt door de gemeente Maashorst. De oorzaak ligt bij de beperkte capaciteit van het landelijke elektriciteitsnet en de snelheid waarmee dit netwerk kan worden uitgebreid. Netbeheerder Enexis is verantwoordelijk voor het beheer en de uitbreiding van het regionale elektriciteitsnet in onze gemeente, maar geeft aan dat uitbreiding tijd kost en op korte termijn geen oplossing biedt voor de ontstane schaarste.

Voor de gemeente betekent dit dat ambities op het gebied van woningbouw, economie, duurzaamheid en voorzieningen onder druk komen te staan door factoren waar zij zelf slechts beperkt invloed op heeft.

¹ www.enexisgroep.nl/nieuws/eerste-gevolgen-van-stoppen-met-reserveren-in-enexis-gebied/.

KOMPAS Maashorst vindt het van groot belang dat er tijdig inzicht is in de risico's en dat er actief wordt gestuurd op mogelijke oplossingen en prioriteiten, om de impact voor onze gemeente zo veel mogelijk te beperken.

Wij hebben daarom de volgende vragen aan het college:

1. Is het college op de hoogte van de problematiek zoals hierboven geschetst en deelt het college de analyse dat dit in de praktijk neerkomt op een (tijdelijke) bouwstop?
2. Welke gebieden van onze gemeente vallen onder het station Uden en worden dus geraakt door deze aankondiging?
3. Kan het college een beknopt overzicht geven van mogelijke risico's voor woningbouw, economie/bedrijvigheid en maatschappelijke voorzieningen (zoals zorg, onderwijs, sport)?
4. Heeft het college inzichtelijk of reeds geplande woningbouwprojecten tijdig zijn aangemeld of nog tijdig aangemeld worden voor 1 juli 2026?
5. Is er een inventarisatie gemaakt van woningbouwplannen en de benodigde netcapaciteit?
6. Zijn er naar het oordeel van het college projecten die risico lopen op vertraging door deze aankondiging van Enexis?

Het is ons niet duidelijk wanneer het station Uden wordt uitgebreid, maar er zijn signalen dat dit nog vele jaren kan gaan duren.

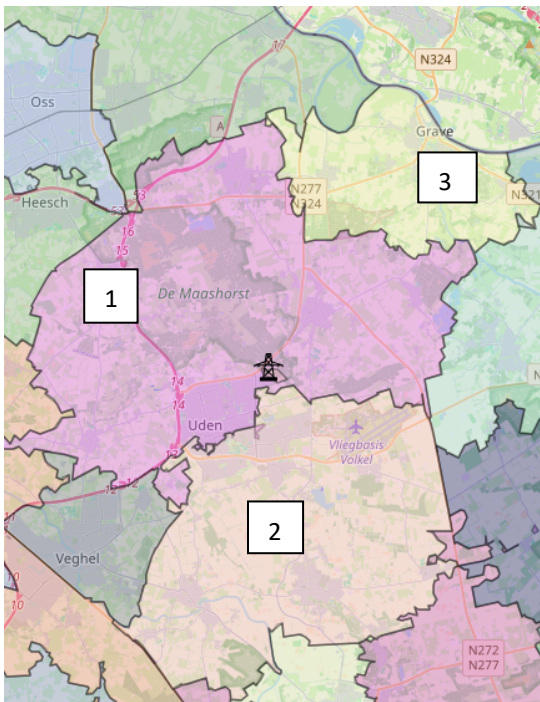
7. Heeft het college inzicht in wanneer deze uitbreiding plaatsvindt en vinden er gesprekken plaats met Enexis om deze uitbreiding eerder te laten plaatsvinden?
8. Ervan uitgaande dat uitbreiding van het station Uden nog zeker enkele jaren op zich laat wachten, wat zijn de plannen vanuit het college om toch woningbouw en andere ruimtelijke ontwikkelingen (zoals bedrijventerreinen) plaats te laten vinden?
9. Op welke wijze werkt de gemeente samen met partners zoals de provincie, Enexis, het Rijk en andere gemeenten in de regio om te komen tot oplossingen?
10. Heeft het college inzichtelijk welke (technische en sociale) maatregelen er genomen kunnen worden om de negatieve effecten van deze mededeling te beperken?
11. Hoe wordt de raad de komende periode geïnformeerd over ontwikkelingen en mogelijke knelpunten?

Ondertekening:

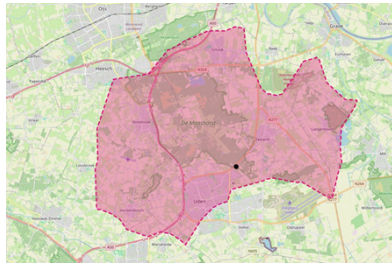
Datum indiening	:	16-4-2026
Fractie	:	KOMPAS Maashorst
Naam indiener	:	Davy van der Ven
Einddatum	:	16-5-2026
iBabs ID nr.	:	175

Antwoord op schriftelijke politieke vraag

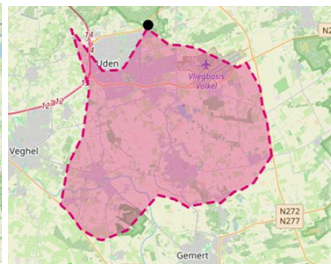
Artikel 4.1 van het Reglement van orde van de gemeenteraad van Maashorst 2026

Antwoord door: ☒ college van burgemeester en wethouders ☐ burgemeester
Datum: 12-5-2026
Vraag: - Is het college op de hoogte van de problematiek zoals hierboven geschetst en deelt het college de analyse dat dit in de praktijk neerkomt op een (tijdelijke) bouwstop? Antwoord 1: Ja, het college is op de hoogte van de problematiek rondom netcongestie zoals door Enexis geschetst en zoals door Kompas geschetst wordt. Op dit moment zijn we in gesprek met Enexis wat deze zogenoemde 'donkerrode' status concreet betekent voor de beschikbaarheid van nieuwe aansluitingen in onze gemeente en om verder te duiden of dit een (tijdelijke) bouwstop betekent. Zoals bekend is onderstation Uden al geruime tijd een "kritiek station", maar de snelheid waarmee deze boodschap van Enexis kwam heeft ons toch nog verrast. Vraag: - Welke gebieden van onze gemeente vallen onder het station Uden en worden dus geraakt door deze aankondiging? Antwoord 2: Op onderstaand kaartje staat het indicatieve verzorgingsgebied van onderstation Uden. Verzorgingsgebied station Uden

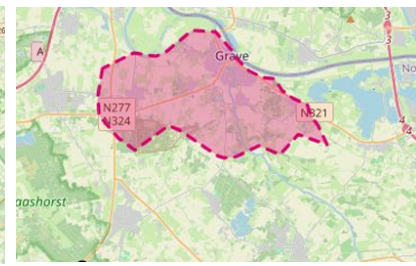
Op dit moment geldt de aankondiging van Enexis voor de gebieden die vallen onder Nummer 1 en 2 van het onderstation Uden (zie indicatieve kaartjes hieronder). Op dit moment valt nummer 3 waar Reek onder valt nog niet onder de aankondiging en hier is voorlopig dan ook nog beperkt netcapaciteit beschikbaar. Dit is een indicatieve weergave van de gebieden, er kunnen binnen de gebieden ook aansluitingen zijn die op een ander deel zijn aangesloten.

Nummer 1

Nummer 2

Nummer 3

Vraag:

3. Kan het college een beknopt overzicht geven van mogelijke risico's voor woningbouw, economie/bedrijvigheid en maatschappelijke voorzieningen (zoals zorg, onderwijs, sport)?

Antwoord 3:

De mogelijke risico's zijn op hoofdlijnen als volgt:

- Woningbouw: vertraging in de realisatie van projecten door het ontbreken van tijdige aansluitingen, vertraging in verzwaren van aansluitingen van bestaande woningen.
- Economie/bedrijvigheid: beperkingen voor uitbreiding of vestiging van bedrijven.
- Maatschappelijke voorzieningen: mogelijke vertraging bij nieuwbouw of uitbreiding van bijvoorbeeld scholen, zorginstellingen en sportvoorzieningen.

De exacte impact verschilt per project en wordt momenteel nader geïnventariseerd.

Vraag:

4. Heeft het college inzichtelijk of reeds geplande woningbouwprojecten tijdig zijn aangemeld of nog tijdig aangemeld worden voor 1 juli 2026?

Antwoord 4:

De gemeente heeft nog geen volledig en actueel overzicht van alle woningbouwprojecten welke een aanvraag hebben ingediend en de status daarvan, dit komt mede doordat de aanvragen veelal door de ontwikkelaars zelf ingediend worden. Inmiddels is er een Taskforce ingesteld, die bezig is met het inzichtelijk maken van alle projecten. Hierbij wordt ook duidelijk of deze projecten nog voor 1 juli kunnen worden aangemeld of al aangemeld zijn.

Vraag:

5. Is er een inventarisatie gemaakt van woningbouwplannen en de benodigde netcapaciteit?

Antwoord 5:

Inmiddels is er intern een Taskforce ingesteld, die bezig is met het inzichtelijk maken van alle projecten en de benodigde netcapaciteit.

Vraag:

6. Zijn er naar het oordeel van het college projecten die risico lopen op vertraging door deze aankondiging van Enexis?

Antwoord 6:

Het is aannemelijk dat projecten risico lopen op vertraging als gevolg van de beperkte netcapaciteit. Op dit moment kan het college echter nog niet concreet aangeven om welke projecten het gaat en wat de omvang van de vertraging is.

De inventarisatie van de taskforce moet hier duidelijkheid in brengen. Deze inventarisatie maakt ook duidelijk welke projecten nog voor 1 juli aangevraagd kunnen worden volgens het reguliere proces. De overige projecten kunnen worden aangemeld voor prioritering op basis van het ACM-prioriteringskader op 1 oktober. De exacte werkwijze voor de “eerder aanvragen” procedure van het ACM-prioriteringskader wordt op dit moment verder uitgewerkt door de VNG en ACM. Voor deze prioritering zal door het college nog een strategische keuze gemaakt dienen te worden eventueel is samenspraak met onze buurgemeenten die afhankelijk zijn van het verzorgingsgebied van onderstation Uden.

Vraag:

7. Heeft het college inzicht in wanneer deze uitbreiding plaatsvindt en vinden er gesprekken plaats met Enexis om deze uitbreiding eerder te laten plaatsvinden?

Antwoord 7:

De uitbreiding van het HS/MS-station Uden staat gepland voor 2029-2031, voor deze uitbreiding vinden gesprekken plaats met zowel Tennet en Enexis. Als gevolg van de toegenomen vraag naar transportcapaciteit door groot- en kleinverbruikers is de beschikbare netcapaciteit op station Uden momenteel ontoereikend om alle gewenste transporten te faciliteren. De congestie betreft het transport van elektriciteit die lokaal wordt geproduceerd en vanuit het net van Enexis naar het net van TenneT moet worden getransporteerd. Er vinden op reguliere basis gesprekken plaats met Tennet en Enexis, over de uitbreiding van het onderstation aan de Belgenlaan.

Daarnaast is er ook sprake van congestie in een hoger gelegen netdeel van netbeheerder Tennet, daarvoor zijn we afhankelijk van de realisatie van het 380KV station zogeheten “pocket Wijchen”. De realisatie voor deze pocket staat gepland voor 2031-2033.

De planning van netuitbreidingen ligt echter primair bij de netbeheerder en die worden gepresenteerd in 2-jaarlijkse investeringsplannen van zowel Tennet als Enexis.

Voor de investeringsplannen 2026 van zowel Tennet als Enexis zijn er gezamenlijk met de gemeente Boekel zienswijzen ingediend alsook vanuit de Energieregio Noordoost Brabant, waarin we onze zorgen uitspreken over de vertraging en verzoeken om constructief met de gemeenten in gesprek te gaan/blijven om geen verdere vertraging te krijgen.

Ook bij de 2-jaarlijkse PMIEK (Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur, Energie en Klimaat) vragen we blijvend aandacht voor de netcongestie-problematiek in de regio Noordoost Brabant.

Vraag:

8. Ervan uitgaande dat uitbreiding van het station Uden nog zeker enkele jaren op zich laat wachten, wat zijn de plannen vanuit het college om toch woningbouw en andere ruimtelijke ontwikkelingen (zoals bedrijventerreinen) plaats te laten vinden?

Antwoord 8:

Het college denkt hierbij aan meerdere sporen:

- In kaart brengen waar nog restcapaciteit op het elektriciteitsnet beschikbaar is
- Beter benutten van het bestaande net

- Stimuleren van slimmer en efficiënter energiegebruik (netbewust bouwen)
- Ontwikkelen en stimuleren van lokale energieoplossingen, zoals energiehub's
- Onderzoeken hoe opslag en flexibiliteit kunnen bijdragen aan het ontlasten van het net
- Intensiveren van de samenwerking met de netbeheerder en regionale partners
- Anders inrichten van het energiesysteem door vraag en aanbod dicht bij elkaar te brengen

Hiermee willen we, binnen de beperkingen van het elektriciteitsnet, zoveel mogelijk ontwikkelingen doorgang laten vinden.

Vraag:

9. Op welke wijze werkt de gemeente samen met partners zoals de provincie, Enexis, het Rijk en andere gemeenten in de regio om te komen tot oplossingen?

Antwoord 9:

De gemeente werkt op verschillende niveaus samen:

- Regionaal met andere gemeenten in de Energieregio Noordoost Brabant
- We werken intensief samen met de provincie en zijn aangehaakt bij de Brabantse aanpak netcongestie.
- Met Enexis via reguliere overleggen en bestuurlijke afstemming en met Tennet over de uitbreidingen van onderstation Uden.
- Landelijk via kaders en ontwikkelingen vanuit het Rijk en koepelorganisaties

Doel van deze samenwerking is om zowel op korte als lange termijn tot oplossingen te komen voor de netcapaciteitsproblematiek.

Vraag:

10. Heeft het college inzichtelijk welke (technische en sociale) maatregelen er genomen kunnen worden om de negatieve effecten van deze mededeling te beperken?

Antwoord 10:

Er is inzicht in een aantal mogelijke maatregelen, waaronder:

- Technische maatregelen zoals energieopslag, flexibiliteit in gebruik
- Blijven inzetten op verduurzaming woningen, zodat verbruik vermindert
- Ruimtelijke en organisatorische maatregelen zoals fasering van projecten
- Bewustwording en stimulering van efficiënter energiegebruik

Deze maatregelen worden momenteel verder verkend en waar mogelijk toegepast, maar bieden geen volledige oplossing voor de huidige schaarste.

Vraag:

11. Hoe wordt de raad de komende periode geïnformeerd over ontwikkelingen en mogelijke knelpunten?

Antwoord 11:

De raad wordt periodiek geïnformeerd via:

- Een raadsinformatiebrief als de inventarisatie compleet is
- Updates wanneer er meer duidelijkheid komt vanuit Enexis
- Aanvullende informatie bij concrete gevolgen voor projecten

Het college zal de raad actief blijven informeren zodra er meer inzicht is in de impact op onze gemeente.